

ASIA Hovioikeuden päätöksen lähettäminen asiamiehelle**KANTELU**

Kantelija on oikeuskanslerille 16.4.2018 osoittamassaan kantelussa arvostellut Turun hovioikeuden menettelyä ratkaisun tiedoksi antamisessa oikeudenkäynnin osapuolelle. Kantelija oli toiminut hovioikeudessa käsitellyssä riita-asiassa osapuolen (sivuväliintulijan) asiamiehenä. Kantelija oli kertomansa mukaan saanut hovioikeuden joulukuussa 2017 antaman päätöksen vasta huhtikuussa 2018 sen jälkeen, kun hän oli tiedustellut asian käsittelyvaihetta. Saatuaan tuolloin tietää asian olleen jo ratkaistu, kantelija oli pyytänyt päätöstä.

Kantelija on pyytänyt oikeuskansleria ryhtymään tämän tarpeelliseksi katsomiin toimenpiteisiin hovioikeuden menettelyn johdosta.

SELVITYS

Turun hovioikeus on antanut presidentin allekirjoittaman selvityksen.

VASTINE

Kantelija on antanut hankitusta selvityksestä vastineensa.

RATKAISU

Tapahtumien kulku kantelun ja hankitun selvityksen perusteella

Pirkanmaan kärjäoikeus antoi joulukuussa 2015 vahingonkorvausta koskeneessa riita-asiassa tuomion, jolla kanne hylättiin kokonaisuudessaan. Kantaja haki Turun hovioikeudessa muutosta kärjäoikeuden tuomioon. Asian ollessa hovioikeudessa vireillä hovioikeudelle tehtiin sivuväliintulohakemus, jonka hovioikeus hyväksyi päätöksellään lokakuussa 2016. Kantelija toimi kyseisen väliintulijan asiamiehenä.

Kantelija ilmoitti sekä sivuväliintulohakemuksessa että hovioikeudelle annetussa vastauskirjelmässä sivuväliintulijan prosessiosoitteeksi kantelijan toimiston yhteystiedot, mukaan lukien sähköpostiosoitteen. Kyseinen sähköpostiosoite oli eri kuin hovioikeuden asiamiestietokantaan jo vuonna 2014 tallennettu kantelijan sähköpostiosoite.

Hovioikeudessa asian valmisteleva jäsen tai hovioikeuden esittelijä otti kantelijan uuden sähköpostiosoitteen tämän toimittamista asiakirjoista ja merkitsi sen väliintulohakemusta koskeneen päätöksen taltion takasivulle. Väliintulohakemusta koskenut hovioikeuden päätös lähetettiin hovioikeudesta kantelijan mainittuun uuteen sähköpostiosoitteeseen, joten kantelija sai sivuväliintulijan asiamiehenä päätöksen asianmukaisesti.

Seuraavaksi asia siirtyi hovioikeudessa jatkokäsittelylupaa koskeneeseen harkintaan. Ratkaisukokoonpano vaihtui tässä yhteydessä valmistelusta vastaavana jäsenenä toiminutta hovioikeudenneuvosta lukuun ottamatta eikä asialle määrätty erillistä esittelijää. Valmistelevana jäsenenä ja asian esittelijänä hovioikeudenneuvos lähetti sähköpostitse osapuolten asiamiehille pyynnön toimittaa oikeudenkäyntikuluvaatimukset/-laskut. Hovioikeudenneuvos käytti tällöin sivuväliintulijan kohdalla kantelijan uutta sähköpostiosoitetta, jonka hän otti joko kantelijan toimittamista asiakirjoista tai väliintuloa koskeneen taltion takasivun tiedoista. Hovioikeus lähetti näin ollen kantelijalle asianmukaisesti myös pyynnön toimittaa oikeudenkäyntikuluvaatimukset/-laskun.

Kun hovioikeus antoi joulukuussa 2017 jatkokäsittelyluvan epäämistä koskevan päätöksensä, oli julkipanosta huolehtineen lainkäyttösihteerin käytössä edelleen hovioikeuden asianhallinnan asiamiestietokantaan tallennettu ja ko. järjestelmän asian taltion takasivulle luoma kantelijan aiempi sähköpostiosoite. Jatkokäsittelyluvan epäämistä koskeva päätös lähetettiin tämän vuoksi hovioikeudesta kantelijan aiempaan sähköpostiosoitteeseen.

Arviointi

Oikeudenkäymiskaaren 24 luvun 18 §:n 1 momentin mukaan hovioikeuden on lähetettävä ratkaisustaan kappale kaikille hovioikeudessa puhevaltaa käyttäneille. Säännöstä koskevissa esitöissä (HE 33/1997 vp, s. 49) todetaan, että hovioikeuden on siten lähetettävä kappale ratkaisustaan asianosaisten lisäksi myös esimerkiksi väliintulijalle. Tämä on esitöiden mukaan tehtävä viipymättä ratkaisun antamisen tai julistamisen jälkeen.

Hovioikeus antoi kantelussa tarkoitetun jatkokäsittelyluvan epäämistä koskevan päätöksen joulukuussa 2017. Edellä mainitun säännöksen perusteella on selvää, että hovioikeuden olisi tullut viipymättä lähettää päätös sivuväliintulijan asiamiehenä toimineelle kantelijalle tämän prosessiosoitteeksi ilmoittamaan sähköpostiosoitteeseen. Korostan, että osapuolella on kussakin yksittäisessä oikeudenkäynnissä oikeus (ja velvollisuus) ilmoittaa haluamansa prosessiosoite, jota tuomioistuimen on käytettävä muun ohella lähettäessään ratkaisunsa tuomioistuimessa puhevaltaa käyttäneille.

Selvityksen mukaan jatkokäsittelyluvan epäämistä koskeva päätös oli kyllä lähetetty kantelijalle, mutta erheellisesti tämän vanhaan sähköpostiosoitteeseen eikä hovioikeudelle ollut tällöin tullut ilmoitusta virheellisestä sähköpostiosoitteesta. Tästä kaikesta päätellen johtui, ettei kantelija saanut päätöstä asianmukaisesti ajallaan, vaan vasta nimenomaisesti pyydettyään sen hovioikeudesta huhtikuussa 2018.

Hovioikeus on edellä selostetuoin tavoin kertonut tapahtumainkulusta selventäen muun ohella, minkä vuoksi väliintulohakemusta koskenut päätös ja pyyntö toimittaa oikeudenkäyntikuluvaa-
timukset/-lasku oli lähetetty kantelijan uuteen sähköpostiosoitteeseen. Tiedonkulun katkos hovioikeuden sisällä näyttäisi olleen syy siihen, että hovioikeus oli jatkokäsittelylupaa koskenutta päätöstä lähettäessään uuden sijasta käyttänyt kantelijan vanhaa sähköpostiosoitetta. Asian valmistelusta vastanneen jäsenen tiedossa olleet kantelijan uudet yhteystiedot eivät olleet välittyneet hovioikeuden kirjaamoon ja sen myötä jatkokäsittelyluvan epäämistä koskevan päätöksen lähettäneelle lainkäyttösihteerille. Kantelijan yhteystietoja ei selvityksestä päätellen ollut tarkistettu myöskään väliintuloa koskeneista asiakirjoista.

Hovioikeus korostaa selvityksessään, että mikäli asiaa kirjatessa huomataan asiamiehen yhteystietojen muuttuneen taikka jos asiamies tai hovioikeuden lainkäyttöosasto ilmoittaa muuttuneista tiedoista, hovioikeuden kirjaamossa päivitetään asiamiestietokantaa. Tietokannan päivittäminen ei automaattisesti päivitä tietoja vireillä oleviin asioihin, joten kirjaamo ilmoittaa lainkäyttöosastojen notaareille muuttuneista tiedoista, jotta tiedot voidaan päivittää myös aiemmin vireille tulleisiin ja ratkaisematta oleviin asioihin.

Kantelijan yhteystiedot oli hovioikeuden mukaan lisätty sen tietokantaan jo vuonna 2014 ja ilmoitus tietojen vaihtumisesta (eli kantelijan sivuväliintulohakemuksessa ja vastauskirjelmässä ilmoittamat prosessiosoitteetiedot), ei ollut saavuttanut kirjaamoja. Hovioikeuden kirjaamoon ei ollut myöskään tullut kantelijalta erillistä ilmoitusta yhteystietojen vaihtumisesta.

Hovioikeuden mukaan yhteystietoja päivitettäessä kirjaamossa luotetaan ensisijaisesti ilmoittajan antamiin tietoihin ja yrityksen kotisivuihin, mutta tarvittaessa puuttuvia tietoja haetaan myös yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä. Yritystietojärjestelmässä oli vielä toukokuussa 2018 ollut kantelijan sähköpostiosoite samaa vanhaa muotoa kuin hovioikeuden asiamiestietokannassa.

Hovioikeuden selvityksen mukaan sen kansliapäällikkö on käsillä olevan kantelun tekemisen jälkeen toukokuussa 2018 ohjeistanut osastokanslioita varmistamaan aina posti- ja sähköpostiosoitteiden ajantasaisuuden asiakirjoista/aiemmin saapuneista kirjelmistä. Tämä koskee myös taltion takasivun osoitteita. Myös lainkäyttöosastolla asianhallinnan asiamiestietokantaa saa ja tulee hovioikeuden mukaan päivittää, mikäli osoitetiedot ovat muuttuneet, koska muutoin tietokannasta tulee automaattisesti väärä osoite myös seuraaviin asiakirjoihin.

Yhteenvedona totean, että hovioikeus on toiminut virheellisesti lähettäessään jatkokäsittelyluvan epäämistä koskeneen päätöksen sivuväliintulijan asiamiehenä toimineelle kantelijalle käyttäen tämän vanhoja yhteystietoja. Tätä virheellisyyttä ei nähdäkseni poista se, että kantelija ei ollut tehnyt hovioikeuden kirjaamoon erillistä ilmoitusta yhteystietojensa muuttumisesta tai että yritystietojärjestelmässä ja hovioikeuden asiamiestietokannassa oli tapahtuma-aikana ollut kantelijan vanhat yhteystiedot. Syynä virheelliseen menettelyyn näyttäisi olleen hovioikeudessa tapahtunut tiedonkulun katkos.

Totean selvyuden vuoksi, että asiassa ei ole väitetty, että hovioikeuden menettely olisi aiheuttanut sivuväliintulijalle oikeudenmenetyksiä. Hovioikeus on kerrotuin tavoin sittemmin ohjeistanut toimintaansa vastaisen varalle.

Toimenpiteet

Asiaa kokonaisuutena arvioiden katson riittäväksi toimenpiteeksi saattaa Turun hovioikeuden tietoon käsitykseni sen virheellisestä menettelystä päätöksen lähettämässä hovioikeudessa puhevaltaa käyttäneelle. Tässä tarkoituksessa lähetän jäljennöksen tästä päätöksestäni hovioikeuden presidentille.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Esittelijäneuvos

Markus Löfman

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
POSTIOSOITE PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
INTERNET www.okv.fi